

№ 9.

Kalendarzyk tygodniowy:

Piąt. św. Arkadyusza M.
Sob. św. Weroniki P.
Niedz. Imienia Jezus.
Pon. św. Pawła I Past.
Wt. św. Marcelego P.
Śr. św. Antoniego Op.
Czw. św. Piotra.

Wschód sł. godz. 8 m. 19
Zachód sł. godz. 4 m. 08
Dług. dnia godz. 7 m. 59
Przybyło d. godz. 0 m. 26

CENA PRENUMERATY:

W ŁODZI:

Rocznie rb. 6 k. —
Półrocznie „ 3 „ —
Kwartalnie „ 1 „ 50
Miesięczn. „ „ 50
Odnoszenie 10 k. m.
Egz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie rb. 7 kop. 40
Półrocznie „ 3 „ 70
Zagranicą:
Miesięcznie rb. 1 kop. 10

Redakcja

w Łodzi

ul. Przejazd № 8.

Telefona № 593.

ROZWÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, społeczny i literacki, ilustrowany.

Piątek, dnia 12 stycznia 1912 roku.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Hoża № 32j w Pabianicach u p. Teodora Minkej
w Zgierz, w aptece p. Patka.

CENA OGŁOSZEŃ: Nadesłane przed tekstem 50 kop. za wiersz petitowy. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1 1/2 kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy i Nekrologi po 20 kop. za wiersz petitowy. Za dołączenie prospektów 6 rub. od tysiąca egzemplarzy. Artykuły bez oznaczenia honoraryum Redakcja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca. Ogłoszenia w tekście 1 rub. za wiersz petitowy.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 3—4-ej po południu.

St.-Petersburskie Towarzystwo Ubezpieczeń

podaje niniejszem do publicznej wiadomości, że

Główna Agentura

tegoż Towarzystwa na okrug Łódzki powierzona zostaje z dniem 15-ym stycznia r. b. panu

W. HANNEMANNOWI

ulica WIDZEWSKA № 70 (naprzeciwko głównej poczty).

Uprasza się zatem Szanowną Klientelę o łaskawe wnoszenie z dniem 15 stycznia r. b. wszelkich opłat tytułem składek od ubezpieczeń życiowych, ogniowych i od nieszczęśliwych wypadków do Kasy Głównej Agentury (Widzewska № 70), jak również o łaskawe zwracanie się tamże o wszelkie informacje w kwestyach ubezpieczeń, w zakres operacji Towarzystwa wchodzących. 59

Od Prezydenta miasta Łodzi.

Niniejszem podaję do wiadomości P. P. mieszkańców m. Łodzi, że rozkład składki szkolnej na utrzymanie w roku 1912 ruskich, polskich i niemieckich szkół miejskich przez szkolne komisye został już sporządzony.

Osoby zainteresowane w ciągu dwóch tygodni, licząc od niniejszego ogłoszenia, mogą takowy rozkład przeglądać codziennie w Oddziale Magistratu od godziny 9-ej do 2-ej po południu, za wyjątkiem dni galowych, świątecznych i niedzielnych i przedstawiać swoje reklamacje.

Po upływie wyżej wymienionego terminu rozkład składki szkolnej będzie uważany za skończony, a zgłaszane po tym terminie reklamacje nie będą uwzględniane.

Dnia 27 grudnia 1911 r. (9 stycznia 1912 r.). 67

Teatr Popularny

Konstantynowska 16.

Dziś
8 m. 15
Jutro
5 1/2 p. p.
Jutro
8 m. 15

„Tajemniczy Dżems” w 4-ach aktach.

„Pan Twardowski” dla młodzieży.

„Wiele hałasu o nic” po raz pierwszy. sztuka w 5-ciu aktach.

Teatr „THALIA” w poniedziałek 15 stycznia odbędzie się na rzecz 2-klasowej bezpłatnej szkoły dla dziewcząt wyzn. mojż.

PRZEDSTAWIENIE AMATORSKIE

„PORANEK WESELY ANATOLA” A. Schnitzlera. „WET ZA WET” M. Finklówny, oraz ŻYWY OBRAZ.

Początek o godzinie 8 1/2, wieczorem. — Po podniesieniu zastony drzwi na salę zostają zamknięte. 61

Bilety sprzedaje kasa teatru „Thalia”. Bilety sprzedawane będą w sobotę, niedzielę i poniedziałek w cuklarni Roszkowskiego; w dzień przedstawienia, t. j. w poniedziałek od godz. 5-ej po południu w kasie teatru „Thalia”.

Z sejmiku galicyjskiego.

Pod złą wróżbą zebrał się wczoraj sejm krajowy galicyjski pod wróżbą dalszej niemocy i bezproduktywności.

Grozi mu ponownie obstrukcja ruska, która zakłócała już sesję poprzednią i uczyniła ją prawie bezowocną dla kraju. — Jeśli wróżba ta się spełni, to w samorządzie krajowym po-

wstałby zastój, który nie tylko szkodliwie, lecz wprost zabójczo oddziaływałby na dalszy gospodarczy i kulturalny rozwój Galicji, od szeregu lat daremnie oczekującej spełnienia niezmiernie ważnych i piekących postulatów. Sejmowa reforma wyborcza, od której w wielkiej mierze zawisłe jest tak konieczne przeobrażenie się całej polityki krajowej, krępowanej dotychczas jeszcze pętami przywileju klasowego, napotyka na coraz większe trudności. Zawód i rozczarowanie, jakie każda z ostatnich sesyj sejmowych w tej sprawie zgo-

Kursy Techniczne w. KUJAWSKIEGO!

Na nowe półroczne ZAPISY już rozpoczęte na oddziały: przedziałniczy, tkacki, farbiarski, apreturowy i rysunkowy.

Nowo-Cegielniana № 9
wieczorami od godz. 7 i pół do 10. 6508

Epilepsya

była oddawna uważana za chorobę trudną do zwalczania, a nawet za nieuleczalną i każdy, obciążony tem cierpieniem, stosował niejedną metodę leczenia. Nie osiągnąwszy żadnego rezultatu za pomocą innych środków, należy stosować nasze

Anti-Epileptyczne proszki Dr. Weila Epilepticon

a można się wkrótce przekonać o ich doskonałym działaniu. Dr. med. B. Sutor z Paryża pisze o tym preparacie w № 89 „Gazette des Hopitaux” co następuje: „Maszyny potwierdzić zgodnie z prawdą, że za pomocą Epilepticonu D-ra Weila osiągnęliśmy rezultaty szybsze i pewniejsze, niż za pomocą wszelkich innych środków dotąd używanych”.

Cena dużego pudełka 4 rub.

Wyrób wyłączny.

Apteka pod Łabędziem

Frankfurt n/M.

Jeneralni przedstawiciele dla Królestwa i Cesarstwa: Treutler i Bernhardt, Warszawa, Bodaena 3.

Dostać można we wszystkich aptekach i większych składach aptecznych. 2229

towała szerokimi warstwom ludności, wywołały zupełnie zrozumiałe rozgoryczenie i pesymizm, który mrozi i osłabia zainteresowanie ogółu ludności dla spraw krajowych. Odłogiem leżą też inne jeszcze sprawy wielkiej dla kraju doniosłości, oświatowe i gospodarcze.

Sejm nie może w należyty sposób zająć stanowiska ani w sprawie regulacji finansów krajowych, ani w przewlekającej się bez końca sprawie budowy nowych kolei lokalnych.

Nadto czeka go nowe zadanie, domagające się kategorycznie załatwienia, mianowicie uregulowanie płac nauczycielstwa krajowego, oparcia ich na nowej podstawie, odpowiadającej zmienionym z gruntu warunkom gospodarczym naszego kraju i — obecnej drożyznie. — Nie można przecie dopuścić do tego, ażeby ci, którzy krzewić mają w szerokich warstwach ludności kraju tak potrzebną im oświatę, popadli w ostatnią nędzę i stali się naprawdę paryasami wśród

wszystkich funkcjonaryuszów służby publicznej, tak państwowej jak i krajowej.

Sprawy te są w różnej mierze aktualne dla polskiej jak dla ruskiej ludności w kraju. Zastój w pracy Sejmu i wogóle w ustawodawstwie autonomicznem dotkliwie wyrządza szkody nie tylko polskiej lecz i ruskiej ludności, bo w równej mierze cierpi z tego powodu nauczyciel polski jak ruski. Niezrozumiałem też wprost jest wobec tego postępowanie posłów ruskich w sejmie, którzy, nie mogąc przeforsować przesadnych w niejednym kierunku politycznych i narodowych swoich pretensyj, — tamują działalność sejmu i narażają także swoich wyborców na ciężkie materialne szkody i straty.

Wprowadzenie do polityki dziecinnej wprost zasady: „niech wszyscy cierpią, gdy nam nie jest dobrze” — i to w tak ważnej, przełomowej dla całego kraju chwili, jest taktiką niegodną świadomych swej odpowiedzialności reprezentantów ludności.

Posłowie ruscy dążą wprost do wytworzenia w kraju sytuacji, podobnej do tej, jaka powstała wskutek obstrukcji niemieckiej w Czechach. Zapoznają atoli przytamtą ważną okoliczność, że Galicya, co do zamożności ogólnej, ani w przybliżeniu nie może się równać z Czechami, że znajduje się ona dopiero w stadium rozwoju, jaki już oddawna przebyli mieszkańcy Czech obu narodowości.

Właściciel ruski we wschodniej Galicyi nie jest bogatym chłopem niemieckim z północnych Czech, nie może też dla fikcyjnych celów politycznych i narodowych, ponosić takich ofiar, jakie walka narodowością nakłada na mieszkańców królestwa czeskiego.

Zmuszanie go do takich ofiar, do dalszego znoszenia nędzy, do wyrzekania się poprawy bytu, jest ciężkim grzechem przeciw ludowi ruskiemu, grzechem, który na kierownikach polityki ruskiej ciężko pomścić się może.

Polacy w uwzględnieniu postulatów ruskich posunęli się do granic, poza które kończy się już możliwość dalszych ustępstw ze względu na żywoty interesu narodu polskiego.

Być może, że po stronie ruskiej w ostatniej jeszcze chwili nastąpi pewne opamiętanie i że posłowie ruscy dojdą do przekonania, iż dla kraju i dla zamieszkujących go narodów korzystniejszą będzie, gdy nowe wybory do Sejmu odbędą się już na podstawie nowej szerszej ordynacji wyborczej, chociażby ona nie we wszystkim jeszcze odpowiadała postulatowi demokratycznemu wogóle.

Od ostatniej sesji sejmowej zaszły w składzie Sejmu następujące zmiany:

W grudniu 1910 roku zmarł poseł większej własności obwodu krakowskiego Karol Czecz; w jego miejsce został wybrany minister Zaleski.

21 października 1911 roku zmarł ks. Stojanowski, wybrany z okręgu bielskiego. W jego miejsce wybrano 19 grudnia 1911 r. d-ra Stanisława Łazarskiego.

25 października 1911 roku złożył mandat z okręgu Gorlice-Jasło ks. Pastor. W jego miejsce wybrano 14 grudnia 1911 roku d-ra Ludomila Germana.

7 września 1911 roku zmarł biskup krakowski ks. Puzyna. Jego miejsce zajął nowy biskup ks. Sapieha.

Nadto w skład Sejmu wędają: rektor uniwersytetu Jagiellońskiego prof. dr. Szajnocha, rektor uniwersytetu lwowskiego prof. dr. Ludwik Finkel i rektor politechniki lwowskiej dr. Tadeusz Fiedler.

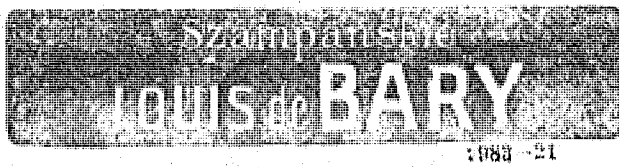
Budżet m. Łodzi na r. 1912.

O część pierwsza. SEKCYA PIERWSZA. Rozchody bieżące.

(Ciąg dalszy).
Oddział II.

Utrzymanie majątków miejskich i wynajęcie pomieszczeń na użytek miasta.

28) Na wynajęcie placu w kolonii Antoniew-Stoki na piwnice do składania prochu dla wojsk kwaterujących w Łodzi rb. 150; 29) na opał i

oświetlenie magistratu i kasy miejskiej rb. 1,200; 30) na wynajęcie pomieszczeń dla policji miejskiej rb. 108,535; 31) na opał i oświetlenie tychże pomieszczeń rb. 26,793 kop. 01; 32) na utrzymanie w porządku zegarów miejskich rb. 100; 33) na asenizację ustępów przy budynkach magistratu rb. 575; 34) na oczyszczenie kominów w budynkach miejskich rb. 44; 35) na oświetlenie gazem 5-ju latarni w korytarzach ratusza miejskiego rb. 116 kop. 65.

Na wynajęcie lokali dla instytucji sądowych.

36) Dla 12-tu rewirów sędziów pokoju rb. 7,920; 37) dla powiatowego sędziego pokoju i wydziału hipotecznego rb. 1,110; 38) dla dwóch dodatkowych sędziów pokoju rb. 600; 39) dla zjazdu sędziów pokoju III okręgu gubernii plotkowskiej i dla prezesa zjazdu rb. 1,030; 40) na wynajęcie lokali dla trzech miejskich urzędów do spraw podatkowych od nieruchomości rb. 1,800; 41) na wynajęcie lokali dla biura adresowego w Łodzi rb. 92,775; 42) na wynagrodzenie za prowadzenie działu meldunkowego w nieruchomościach kasy miejskiej rb. 120; 43) na zapłatę podatków skarbowych drogowego i ubezpieczeniowego od nieruchomości miejskich rb. 1,606 kop. 78. Razem wydatki II oddziału rb. 154,475 kop. 44.

Oddział III.

Na zewnętrzne urządzenie miasta.

44) Na oczyszczenie placów i ulie przed nieruchomością miejską rb. 7,171 k. 60; 45) na wynajęcie stróżów nocnych dla ochrony nieruchomości kasy miejskiej rb. 918; 46) na oświetlenie gazem latarni miejskich rb. 74,218; 47) na zamianę oświetlenia gazowego na światło elektryczne ulic: Piotrkowskiej, Dzielnej i Skwerowej rb. 10,000; 48) na utrzymanie w należyłym porządku i naprawę 39 drewnianych i 131 żelaznych mostów rb. 1,700 kop. 21; 49) na utrzymanie w porządku i naprawę bruków rb. 34,492; 50) na utrzymanie i naprawę studni miejskich rb. 3,200; 51) na oświetlenie zegara na wieży ratuszowej rb. 138 kop. 45; 52) na iluminację gmachu ratusza rb. 100; 53) na oczyszczenie i asenizację ustępów w ogrodach miejskich rb. 340; 54) na oczyszczenie i dezynfekcję ustępów w parku miejskim „Zródlińska” rb. 152; 55) na wynajęcie działów ziemi dla wywożenia nieczystości i śmieci przez towarzystwo asenizacyjne „Sanitas” w Łodzi rb. 1,800; 56) za korzystanie z telefonów w kancelaryach miejskich instytucji i urzędów rb. 600; 57) na utrzymanie w porządku miejskich ogrodów i alei rb. 995 kop. 24; 58) na opał oranżeryi w ogrodzie miejskim pomiędzy Dzielną i Cegielińską rb. 515; 59) na utrzymanie dwóch koni na potrzeby ogrodów miejskich rb. 419 kop. 72. Razem wydatki III oddziału wynoszą rb. 136,760 kop. 22.

(D. c. n.)

W sprawie składek szkolnych.

Wczoraj, o godz. 6-iej wieczorem, w magistracie łódzkim, pod przewodnictwem prezydenta, rz. r. st. W. Pińkowskiego, odbyło się zwołane ad hoc zebranie członków polskiej i niemieckiej komisji szkolnych z współdziałaniem przedstawicieli towarzystw akcyjnych.

Miało ono na celu rozważenie sprawy równomiernego obciążenia podatkiem szkolnym istniejących towarzystw akcyjnych na utrzymanie szkół elementarnych miejskich w roku 1912.

Prezydent zakomunikował zebranym, że rozkład składek szkolnej, przypadającej od mieszkańców, został już sporządzony; obecnie chodzi tylko o ustanowienie tej składek od towarzystw akcyjnych, w stosunku 2 proc. od dywidendy, której rozmiar ulega zwykle zmianie.

Sprawa obciążenia podatkiem szkolnym towarzystw akcyjnych, wywoływała zawsze spory i była przedmiotem reklamacyj ze strony towar-

zystw akcyjnych na niesprawiedliwy rozkład, zwłaszcza tam, gdzie towarzystwa wydatkują corocznie znaczne sumy na utrzymanie szkół własnych dla dzieci robotników fabrycznych.

Reklamacje w części były uwzględniane i wysokość składek w wielu wypadkach była redukowana.

Na wczorajszym zebraniu przedstawiciele towarzystw akcyjnych K. Scheiblera, L. Grohmana, Sz. Rosenblatta — w osobach pp. adwokata przys. K. Rossmana, Leona Grohmana i adw. przys. Jerzego Boruńskiego — dowodzili, że wyznaczona w roku ubiegłym 1911 składka na utrzymanie szkół elementarnych miejskich była, nawet po zredukowaniu, zbyt wygórowana. Opierali swoje wywody na tem, że towarzystwa akcyjne, utrzymując szkoły fabryczne, powinny mieć ulgi, i że stosowane dotychczas normy składek należy zmniejszyć.

Członkowie polskiej i niemieckiej komisji szkolnych, pp. Ciot, Kühn i inni dowodzili, że komisya, obliczając podatek szkolny, kierowała się osiaganiami przez towarzystwa akcyjne znacznymi zyskami, że wydatkowanie na szkoły własne, fabryczne, bynajmniej nie może wpływać na zmniejszenie wysokości podatku szkolnego, do którego, w myśl aktu rządzącego Senatu pociągany być winien każdy właściciel przedsiębiorstwa przemysłowego.

P. Ciot przytacza, jako przykład, ten fakt, że w sąsiednich Pablanicach towarzystwo akcyjne „Krusche i Ender” mimo że wydatkuje corocznie na szkołę dla dzieci swych robotników 12 tysięcy rubli, wpłaca do kasy magistratu 7,800 rubli rocznie; towarz. akc. R. Kindera przeznaczą na szkołę fabryczną rb. 10,000 a wnosi na utrzymanie szkół elementarnych miejskich rubli 4,600 rocznie.

Inżynier K. Schoeneich zwraca uwagę, że w Łodzi znajduje się kilkadziesiąt agentur tow. akcyjnych zagranicznych, które ciągną znaczne tutaj zyski a nie obciążone są wcale podatkiem szkolnym. Takie towarzystwa akcyjne należałoby również pociągnąć do płacenia składek szkolnej na równi z towarzystwami akc. rosyjskimi.

Wniosek ten popiera inż. B. Chojnowski, wliczając operujące w Łodzi znaczne firmy tow. akc. zorganizowanych jak „Siemens i Schuckert”, „Allgemeine Electricitäts Gesellschaft”, „Borman i Schwede” i t. d.

Przedstawiciele miejscowych towarzystw akc., obłożonych od lat kilku podatkiem szkolnym, dowodzili, że towarzystwa bynajmniej nie uchylają się od płacenia składek, żądają jednak, aby udział ten był sprawiedliwy i oparty na zasadach racjonalnych.

Zdaniem ich, określając wysokość składek na dany rok, należy zawsze kierować się materiałem po zamknięciu bilansów roku poprzedniego, wykazujących rzeczywiste dywidendy, od których unormowany ma być podatek szkolny.

Ogólna suma z rozkładu składek dosięga 400,000 rubli rocznie (z czego przypada na towarzystwa akcyjne około 100,000 rubli) tymczasem w stosunku do rzeczywistych potrzeb szkolnictwa, jak słusznie zauważyli członkowie komisji szkolnych, należałoby fundusz ten powiększyć znacznie.

Adwokat przysięgły p. K. Roszman, zaproponował wybór komisji, któraby zdecydowała, w jakiej wysokości należy ustanowić składkę szkolną od towarzystw akcyjnych wspólnie z członkami komisji szkolnych, po wszechstronnem rozważeniu kwestyi. Wniosek p. Rosmana jednomyślnie przyjęto.

Do komitetu tego wybrani zostali pp. Jerzy Boruciński — przedstawiciel tow. akc. „Sz. Rosenblatta”; Kazimierz Roszman — przed. tow. akc. K. Scheiblera, Leon Grohman — przeds. tow. akc. „Leon Grohman”; Bronisław Chojnowski — tow. akc. „Fitzner i Camper”; Kazimierz Schoeneich — towarz. akc. zagranicznego „Weiss i Freitag”; Herman Weinberg — tow. akc. „M. Wiener”; Henryk Markert — towarz. akc. „Adolf John”; Edmund Brinckenhof — tow. akc. „L. Ceyer”. (a)

KALENDARZYK TERMINOWY.
IMIONA SŁOWIAŃSKIE. Dziś Czastawy. Jutro Bogumira.
TEATR POPULARNY. (Konstantynowska nr. 16) Dziś „Fateńniczy Dżem” czyli „Król własny waczow” Początek o godzinie 5 min. 15 wieczorem.

